vamad. Siiski soojenevad linnasüdame kivimassid ja kivistatud teepinnakud suvise päikese käes palju rohkem (kivimasside erisoojus on 0,2—0,25) kui lammi niiske pinnas ja soojendavad omavahelist ning oma kohal asuvat õhku, nii et linna sees on enamasti kraadi võrra soojem kui ümbruskonnas. Samuti ei tundu ööst nii suurt külmenemist kui linnast väljas maal. Linnasüdame kivimassesse koguneb päev-päevalt suurenev soojuse-tagavara, mis mõjub ka õhkukuivatavalt. Peab mainima seejuures, et Emajõgi on peale liiklemisjoome linnasüdamele veel selles mõttes tähtis, et ta kohal asuv hoonestamatu ruumik toimib ventilatsioonivagumusena, mis läbib tervet linna ja on palju laiem kui temaga võrreldes kitsad, ahtakesed uuliruumikud. Jõge mööda voolab linnasüdamesse värsket õhku, seda enam, et suvel prevaleeruvad põhjakaarte, s. o. ürgoru suunas puhuvad tuuled (vt. vastav tabel). Ja seeläbi, et õhk siin veepinnaga kokku puutub, soodustatakse suurem auramine, mis on linnasüdame kuivemale õhule kasulik õhuniiskuse suurendamine. Talvel on õhuniiskuse vahe linna siseosa ja välisosade vahel väike, suvel aga, eriti palavail päevil, suurem. Sajab vahel, siis peab palju ja jahedat vett olema, et otseselt või aurumiskülma läbi õhutemperatuuri madaldumist saavutada. Seepärast tundub linnasüda südasuvel väikese ning sooja vihma järel *resp.* aurumise läbi tekkinud õhuniiskuse tõttu masendavana ja lämmastavana.

Linna perve- ja lammiosad erinevad meteoroloogiliselt tunduvalt, nimelt selle järele, kas on tuulne või mitte. Puhuvad läänekaare-tuuled, siis kohtavad nad kõige pealt ülal asuvat — Tamme- ja Aialinna, sellal kui all orus on vaiksem. Et aga lääne-edela perv saab läänetuuli varemalt kui lammilinn, siis puhub see üle alalinna, imedes seljataguselt oruveerult õhku kaasa, nii et all orus tekib nõrk vastassuunaline tuul. Parimini on seda näha siis, kui A le Coq'i vabriku suurte korstnate suits on pöördunud kirdesse, sellal kui all orus, Herne ja Oa uuli äärsete lambikute suits kaldub vastassuunda.

Linnaehituselt on parimaks leitud, et uulid ei kulgeks valitseva tuule suunas ega oleks talle perpendikulaarsed. Seega oleks Tartus eelistatavaimaks uulisuunaks põhjakirde-lõunaedela, lääne-loode-idakagu. Siis oleksid uulid alati teatud määral kaitstud pikiuuli-tuulte ning rikkaliku edela-vihma vastu ja üks uuliseinam oleks enne lõunat, teine peale lõunat varjus. Ses mõttes ei ole Tartu lääne-edela osade uulide suunatus just soodsaimalt valitud ja Tammelinna uuslaiendi kuru-, kaar- ning kodaruulid võivad täishoonestusel tuuletõmbuse korral ebamugavaks saada.

Puissõõr on linna kopsuks. On ju linnalisse maastikku kuhjunud inimühingule hädaohtlikumaks mõjuriks täielik võõrdumine loodusest. Tartu ei ole — nagu teisal selgitatud — mitte üksi õige rohkesti aiastatud linn, vaid puissõõri ning linna-äärsete parkide ja jõevagumuse näol on tal võrdlemisi soodus õhupuhastus.

Südasuvel on vooru- ja hommaliiklemine väiksem, selle eest aga jalutlemisliiklemine hästi märgatav. Uulielu üldse on aeglane, ja seepärast on linna kära tublisti väiksem. Palavas ning tüünes õhus meelitab puissõõri ja puisväljakute vilu ning vari. Toomil on puud tihedasti lehes ja puiesteede kohal kummuv lehtkatus kutsub luule mulje esile (180. joon.): rammus ja kõrge rohi, millest harakputked tihedalt tõusevad, jalutlejad, puhkajad pingel, lastevanker ja Ülikooli asutiste valevad seinamid ning tüverinde vahelt avanevad maastikupildid ja välkjamail kohil õitsvad võrastikud.

Suvel hakkavad juuni alul õitsma tammed, kastanid, pihlakad, sirelid, kibuvitsad, lääts- ja türnpuud, lõpupoolel aga koer-õispuud ja žasmiinid. Hilisemalt — keset juulit — õitseb pärn.

Korterlas, kus majakere värv tumedam, on uuliruumikud küll jahedamad kui linnasüdames, selle eest aga toad palavamad. Must pappkatus soodustab veel